

تأثیر مثبت فتوای رهبری در وحدت اسلامی / ظهور نسل جدیدی از جوانان مسلمان

حجت الاسلام زائری با اشاره به ورود نسل جدیدی از جوانان مسلمان که به دور از تعصبات جاهلانه در پی تحقق امت واحده هستند، به مسئله دشمن مشترک اشاره کرد و گفت: هرچه به دشمن مشترک فکر کنیم طبیعی است همدلی و همراهی بیشتری پیدا می شود و دقیقاً این مسئله را در سیره پیامبر و اهل بیت(ع) به روشنی می بینیم.

حجت الاسلام زائری با اشاره به ورود نسل جدیدی از جوانان مسلمان که به دور از تعصبات جاهلانه در پی تحقق امت واحده هستند، به مسئله دشمن مشترک اشاره کرد و گفت: هرچه به دشمن مشترک فکر کنیم طبیعی است همدلی و همراهی بیشتری پیدا می شود و دقیقاً این مسئله را در سیره پیامبر و اهل بیت(ع) به روشنی می بینیم.

حجت الاسلام محمدرضا زائری از روحانیون فعال در عرصه فرهنگ و رسانه که تجربه زندگی در کشوری مثل لبنان- به عنوان کشوری با تنوع دینی و مذهبی مختلف - را داشته است، طی گفتگویی به سؤالات خبرنگار مهر پیرامون «#171؛امکان یا امتناع وحدت اسلامی» پاسخ گفته است که در ذیل می آید:

* خبرگزاری مهر: جناب آقای زائری آیا ایجاد وحدت اسلامی صرفاً از جنبه سیاسی ضرورت دارد و یا اینکه این وحدت می تواند در صورت تحقق موجب همکاری های علمی، فرهنگی و یا حقوقی و حتی اقتصادی در سطح بین المللی شود؟

- حجت الاسلام محمدرضا زائری: اساس وحدت اسلامی برای سازماندهی فعالیتها و نقش آفرینی امت اسلامی و استفاده از توان و قابلیت های امت مسلمان در فضای بین المللی است. شاید بحث وحدت اسلامی در حوزه سیاسی پررنگ تر باشد اما در حوزه های علمی و معرفتی و اجتماعی هرچه این ارتباط و اتحاد و همراهی بیشتر باشد اولاً در دراز مدت ریشه و عمق پیدا می کند و زمینه آن ارتباط صحیح سیاسی را فراهم می کند و ثانیاً تأثیر خود را بر افرادی که در حوزه های غیر سیاسی فعالیت می کنند، خواهد داشت. درست است که بحث وحدت اسلامی بیشتر در حوزه سیاسی دیده می شود اما عمق و ریشه آن به حوزه های اجتماعی و فرهنگی و علمی برمی گردد.

* با توجه به شرایط کنونی جهان اسلام به ویژه منطقه خاورمیانه چقدر می توان به ایجاد این وحدت امیدوار بود و راهکارهای عملی خود را در این زمینه بفرماید.

- این دغدغه همیشه وجود داشته و بزرگانی بودند که آگاهانه در ادوار مختلف به ویژه تاریخ معاصر به این نکته توجه داشتند و برای آن برنامه داشتند اما شرایط فعلی منطقه و جهان اسلام و بیداری اسلامی هم ضرورت بحث وحدت اسلامی را افزایش داده است و هم دشمنان را بیش از پیش حساس کرده است. تا پیش از این شاید مخالفتها و توطئه ها برای ناکارآمد کردن به این وحدت صورت می گرفت اما الان این تلاشها بسیار شدت گرفته است و اتفاقاتی که به طور مثال در سوریه می افتد و یا تأسیس سریع شبکه های تلویزیونی که با تندروی و اهانت به شکلهای مختلف تشنج ایجاد می کنند، گویای این است که دشمن به خوبی و با دقت حوزه وحدت اسلامی را هدف قرار داده است.

اما با همه این مسائل ناخوشایندی که امروز می بینیم آن چیزی که اسباب امیدواری است و انگیزه ای برای ما خواهد بود دو مطلب است یکی نسل جدیدی که در جهان اسلام وجود دارد، این نسل تقریباً از آن تعصبات و نگاه های افراطی و سوء تفاهات تاریخی و جهالت های ادوار مختلف دور است؛ ضمن اینکه پیروزی لبنان در جنگ 33 روزه و نقش آفرینی ایران در شرایط اخیر مقداری فضا را برای تحرک و حضور جدی تر این نسل فراهم کرده است.

نکته بعدی که در حوزه وحدت اسلامی باید مورد توجه باشد، رفع برخی از سوء تفاهم ها و فضای برخی از کشورها برای همراهی و

همدلی است و نیز آشنایی بیشتر مخاطبان خاص و نخبگان در کشورهای اسلامی با حقایقی که در حال وقوع است. افزایش این بصیرت به نوعی این فضای وحدت را ایجاد کرده است. همانطور که خداوند در قرآن می فرماید: "ومکروا مکرالله و الله خیر ماکرین"؛ هرچه توطئه و فتنه انگیزی دشمن زیاد می شود و برای آن هزینه های سنگین می کنند، خوشبختانه از این طرف فضاهای جدید برای ایجاد وحدت فراهم شده است.

* چه راهکارهای کاربردی در حوزه وحدت اسلامی مورد غفلت قرار گرفته که می توان با استفاده از آن زمینه تحقق امت واحده را فراهم کرد؟

- مهمترین مشکل که ریشه همه مشکلات بعدی است، سوء تفاهم ها و جهالت ها و ناآشنایی ها است. هرکاری که بتواند این سوء تفاهمات را رفع کند و زمینه آشنایی و ارتباط را ایجاد کند و ذهنیت منفی را از بین ببرد، در تسریع وحدت اسلامی مؤثر است. از جمله تبادل اساتید میان کشورهای اسلامی، برگزاری کرسی های علمی و ترجمه کتابها و جلسات تخصصی در حوزه علمی و نخبگی و غیره.

باید سوء تفاهماتی که در ذهن اهل تسنن در مورد شیعه وجود دارد، با این ارتباطات رفع شود. متأسفانه اتفاقی که نسبت به عالم تسنن افتاده، این است که جریان وهابیت و سلفی‌گری توانسته در خیلی از جاها خود را نماینده اهل سنت معرفی کند در حالیکه حقیقت این نیست. درست است که جریان وهابیت از لحاظ توان مالی و قدرت سیاسی قدرتمند است و بسیار جدی کار می کند اما آن چیزی که باعث شده دیده شوند، فعالیت‌های تروریستی و خطرآفرین و فعالیت‌های سیاسی است اما جمعیت عمومی اهل تسنن جهان اسلام نه تنها متعلق به وهابیت نیست بلکه بالعکس ما نمونه های فراوانی داریم که دلبستگی به اهل بیت(ع) و مکتب اهل بیت دارند و زمینه بسیار خوبی برای وحدت از این طریق وجود دارد.

هرچه ما بتوانیم دشمن مشترک جهان اسلام را معرفی کنیم و توطئه ها و خطرات آن را نشان دهیم موفق تر خواهیم بود. راهکارهای عملی مختلفی برای مخاطب عام و حتی خاص وجود دارد که ایجاد ارتباطات مستقیم بین اهل تسنن و تشیع، برپای نمایشگاههای فرهنگی و هنری، انتشار کتابهای روشنگر و ترویج گردشگری جهان اسلام، کار رسانه ای و تأسیس شبکه های تلویزیونی و سایتهای جدید اینترنتی از جمله این اقدامات می تواند باشد.

متأسفانه یکی از خلأهایی که ما داریم ناآشنایی با زبان خارجی است و این باعث محدودیت ارتباطات ما شده است؛ در حالیکه زبانهایی چون عربی، انگلیسی و اردو می تواند به این ارتباطات به شدت کمک کند. جالب این است که هر کدام از راهکارهای عملی ایجاد وحدت اسلامی که ذکر شد از طرف مخالفان وحدت اسلامی، منع می شود و مثلاً در نمایشگاه های کتاب مانع ورود کتابهایی می شوند که موجب آشنایی میان شیعه و سنی می شود و یا جلوی پخش شبکه های تلویزیونی جمهوری اسلامی را می گیرند و یا برای مسافرت به این کشورهای اسلامی به شهروندان ایرانی ویزا نمی دهند و یا مانع سفر شهروندان خود به کشور ایران می شوند.

تأکیدات امام خمینی(ره) در بهره برداری از فضای حج برای ایجاد همین وحدت بود. فردی امریکایی به نام 171#&مالکم ایکس» که رهبر مسلمانان سیاه پوست آمریکا است شناختی که از اسلام دارد بسیار محدود است وقتی به سفر حج می آید و با دیدگاههای مختلف جهان اسلام آشنا می شود و دیدگاه هایش تغییر می کند به محض بازگشت به آمریکا، ترور می شود. چون می دانستند که این نگاه جدید چقدر می تواند برای آنها خطرناک باشد.

شکی نیست که دشمن به این دلیل جلوی حرکت وحدت اسلامی را می گیرد و دائم در حال تفرقه و اختلاف است که اگر این توان و قابلیت گسترده در جهان اسلام با هم همراه باشد جایی برای استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی و آمریکا نخواهد گذاشت. این

تعبیری که حضرت امام داشتند که اگر هر مسلمانی یک سطل آب برداشته و به اسرائیل بریزد، اسرائیل را سیل خواهد برد، این یک حقیقت است و این نگاه حضرت امام را دشمن واقف است و برای همین از وحدت اسلامی جلوگیری می کند.

* از مهمترین نتایج و برکات وحدت اسلامی در تاریخ اسلام که می توان آن را مصداقی از این وحدت دانست چه مسائلی بوده است؟

- ظرفیتهای عظیم علمی و اقتصادی جهان اسلام بی نظیر است. اگر این توان و ظرفیتهای همسو و همراه شوند قطعا معادلات عمومی در جهان تغییر می کند. به طور مثال پیروزی لبنان در جنگ 33 روزه زمینه یکسری از تحولات از جمله در حوزه بیداری اسلامی را فراهم کرد و این پیروزی مرهون وحدت اسلامی و همراهی بود. در فضای لبنان این همراهی و همدلی مشهود است و در این کشور مسئله بزرگ باعث شده دغدغه های کوچک فراموش شود.

اگر به دشمن مشترک فکر کنیم طبیعی است همدلی و همراهی بیشتری پیدا می شود و دقیقاً این مسئله را در سیره پیامبر و اهل بیت(ع) به روشنی می بینیم که آن بزرگواران مسئله اصلی که همان حفظ اسلام بود را دنبال می کردند و خود حضرت علی (ع) با آن شرایط سخت و آن تلخی هایی که بر ایشان گذشت مبنایشان این بود که نظام جامعه اسلامی و اسلام حفظ شود و بعد از ایشان هم دیگر ائمه(ع) با همین رویکرد عمل کردند.

سیره عملی اهل بیت(ع) در حوزه وحدت اسلامی این بود که مخاطب عمومی و جهان اسلام را به مسئله اصلی امت واحده توجه دهند که همانا دشمن واحد است. هرچه ما دشمن واحد را بیشتر در نظر بگیریم وحدت و همدلی بیشتری به دست می آوریم. لذا نمونه های درخشانی در حوزه وحدت اسلامی وجود داشته است که در مصر با حرکت سیدجمال الدین اسدآبادی آن را می بینیم که این فرد در یک مدت کوتاه به سمتی می رفت که نزدیک بود طومار استعمار از منطقه برچیده شود اما یکباره دشمنان با فتنه های مذهبی و اقدامات مختلف آن جمع اصلی را از هم پاشیدند و آن حرکت را از بین بردند.

حرکت وحدت آفرین امام موسی صدر که از لبنان آغاز شده بود و آرام آرام می رفت که به دیگر مناطق جهان اسلام گسترش یابد همینگونه است. یعنی دشمن زمانی ایشان را پنهان می کند که دقیقاً ایشان کار را توسعه می دهد و نقش اش در کشورهای اسلامی برجسته می شود و دیدند اگر همچنان ادامه دهد چیزی از آنها باقی نخواهد ماند.

یا کاری که امام خمینی(ره) با پیروزی انقلاب اسلامی آغاز کردند و امروز رهبر معظم انقلاب این مسیر را ادامه می دهند، از این جهت برای دشمن خطرناک است. همین چند فتوایی که رهبر معظم انقلاب در مورد اهل سنت داشتند، تأثیر آن را در جهان اسلام دیدیم و خیلی از برادران اهل سنت در کشورهای مختلف شبهه های منفی در ذهنشان ایجاد شد که فتوای ایشان بسیاری از توطئه ها را خنثی کرد اما متأسفانه انتشار یک فایل صوتی و تصویری و یا نشر مطلبی نامناسب در شبکه های اینترنتی می تواند بسیار به هدف دشمن کمک کند و زمینه وحدت اسلامی را از بین برده و فاصله ها را بیشتر کند و از طرفی یک موضع گیری صحیح یک عالم بزرگ چه از اهل تسنن و چه از اهل تشیع می تواند به خوبی این خلأ را پر کرده و فضای همدلی را در وحدت اسلامی فراهم کند.

گفتگو از زینب ملکی